श्री ५ को सरकार
श्रम तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयको
सूचना

वैदेशिक रोजगार (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०६०

वैदेशिक रोजगार नियमावली,२०५६ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले.

वैदेशिक रोजगार ऐन, २०४२ को दफा २७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यी नियमहरुको नाम "वैदेशिक रोजगार (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०६०" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **वैदेशिक रोजगार नियमावली, २०५६ को नियम ३ मा संशोधनः** वैदेशिक रोजगार नियमावली, २०५६ (यसपछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम ३ को,-

(१) उपनियम (१) को खण्ड (क) को सट्टा देहायको खण्ड (क) राखिएको छः-

"(क) पच्चीस लाख रुपैयाको बैङ्क ग्यारेण्टी वा सो बराबरको जेथा जमानी भएको,"

(२) उपनियम (२) पछि देहायको उपनियम (३) थपिएको छः-

"(३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम इजाजतपत्रवालाले राखेको बैङ्क ग्यारेण्टी वा जेथा जमानी र धरौटी इजाजतपत्र कायम रहेसम्म श्री ५ को सरकारको जिम्मामा रहनेछ ।"

३. **मूल नियमावलीको नियम ४ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम ४ को,-

(१) उपनियम (३) को सट्टा देहायको उपनियम (३) राखिएको छः-

"(३) उपनियम (१) बमोजिमको म्यादभित्र नवीकरण नभएको इजाजतपत्र नवीकरण गराउन चाहेमा सोही आर्थिक वर्षको पौष मसान्तसम्मको लागि प्रत्येक महिनाको लागि पाँचहजार रुपैयाको दरले विलम्ब नवीकरण दस्तुर तिरी इजाजतपत्र नवीकरण गराउन सक्नेछ ।"

(२) उपनियम (३) पछि देहायको उपनियम (४) थपिएको छ :-

"(४) उपनियम (३) बमोजिमको म्यादभित्र नवीकरण नभएको इजाजतपत्र स्वतः रद्द हुनेछ ।"

४. **मूल नियमावलीमा नियम ४क. थपः** मूल नियमावलीको नियम ४ पछि देहायको नियम ४क. थपिएको छः-

"४क. **विवरण वा प्रमाण पेश गर्नु पर्नेः** इजाजतपत्र नवीकरणको लागि निवेदन दिंदा प्रचलित कानून बमोजिम अघिल्लो आर्थिक वर्षसम्मको आय विवरण पेश गरेको वा आयकर तिरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्नेछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

५. **मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम ६ मा रहेका "पाएको इजाजतपत्र" भन्ने शब्दहरू पछि "नियम ४ की उपनियम (४) वा" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

६. **मूल नियमावलीको नियम ७ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम ७ को,-

(१) उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छः-

"(१) यस नियमावली बमोजिम कुनै इजाजतपत्र रद्द भएमा इजाजतपत्रवालाले त्यस्तो इजाजतपत्र लिँदा राखेको बैङ्क ग्यारेण्टी वा जेथा जमानी फुकुवा गर्न वा धरौटी रकम फिर्ता पाउन श्री ५ को सरकार समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ र त्यसरी निवेदन दिंदा नियम ६ बमोजिम कसैलाई कुनै रकम तिर्न बुझाउन बाँकी रहे नरहेको व्यहोरा समेत खुलाउनु पर्नेछ ।"

(२) उपनियम (२) को अन्त्यमा देहायको वाक्यांश थपिएको छः-

"र त्यस्तो सूचना प्रकाशन गर्दा लाग्न गएको खर्च सम्बन्धित व्यक्तिको धरौटी रकमबाट कट्टा गरिनेछ ।"

७. **मूल नियमावलीको नियम ८ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम ८ को उपनियम (३) को,-

(१) खण्ड (क) मा रहेका "वैदेशिक रोजगारमा जाने कामदारले " भन्ने शब्दहरु पछि "तलब र खाना सुविधा गरी" भन्ने शब्दहरु थपिएका छन् ।

(२) खण्ड (ख) झिकिएको छ ।

८. **मूल नियमावलीको नियम ९ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम ९ को खण्ड (त) मा रहेको "विवरण" भन्ने शब्द पछि "र अधिकतम हद" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

९. **मूल नियमावलीको नियम ११ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम ११ को,-

(१) उपनियम (१) मा रहेका "दरखास्तवालाहरु मध्येबाट" भन्ने शब्दहरु पछि "श्री ५ को सरकारले समय समयमा तोकिदिएको मापदण्डहरुका साथै " भन्ने शब्दहरु थपिएका छन् ।

(२) उपनियम (२) पछि देहायको उपनियम (३) थपिएको छ :-

"(३) उपनियम (१) बमोजिम कामदार छनौट गर्दा श्री ५ को सरकार र सम्बन्धित संस्थाको प्रतिनिधि समेत रही छनौट गर्नु पर्नेछ र श्री ५ को सरकारबाट खटिई जाने प्रतिनिधिलाई श्री ५ को सरकारले तोके बमोजिमको पारिश्रमिक सम्बन्धित संस्थाले दिनु पर्नेछ ।"

१०. **मूल नियमावलीको नियम १७ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम १७ को सट्टा देहायको नियम १७ राखिएको छ :-

"१७. **सेवा शुल्कः** प्रत्येक कामदारले वैदेशिक रोजगार प्राप्त गरे वापत सम्बन्धित इजाजतपत्रवालालाई सेवा शुल्क वापत पहिलो महिनामा पाउने मासिक पारिश्रमिकको पच्चीस प्रतिशत वा एकमुष्ट पाँचहजार रुपैयाँ मध्ये जुन बढि हुन्छ सो बराबरको रकम वा सो बराबरको परिवर्त्य विदेशी मुद्रामा शुल्क बुझाउनु पर्नेछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

११. **मूल नियमावलीको नियम २२ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम २२ मा रहेका "दश प्रतिशत" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "पच्चीस प्रतिशत" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

१२. **मूल नियमावलीको नियम २४ मा संशोधनः** मूल नियमावलीको नियम २४ मा रहेका "पाँच हजार वा सो भन्दा बढी" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "आवश्यकता अनुसार" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

१३. **मूल नियमावलीमा नियम २६, २७, २८,२९,३० र ३१ थपः** मूल नियमावलीको नियम २५ पछि देहायका नियम २६,२७,२८,२९,३०, र ३१ थपिएका छन् :–

"२६. **क्षतिपूर्तिको व्यवस्थाः** (१) वैदेशिक रोजगारमा गएका कामदार देहायको अवस्था परी नेपालमा फर्की आएमा त्यस्ता कामदारले सम्बन्धित संस्थासँग देहाय बमोजिमको रकम क्षतिपूर्ति भराउनको लागि श्री ५ को सरकार समक्ष माग दावी गर्न सक्नेछ :–

(क) वैदेशिक रोजगारमा जाने व्यक्ति वैदेशिक रोजगारमा पठाउने संस्थाको कारणले गर्दा अलपत्र परी फर्कनु परेमा निज वैदेशिक रोजगारमा जाने सिलसिलामा लागेको सम्पूर्ण खर्च,

तर वैदेशिक रोजगारमा जाने व्यक्ति आफैले जानी जानी गलत कागजात पेश गरेको कारणले वा सम्बन्धित रोजगारदाता मुलुकको कानून विपरित काम गरेको कारणले वा तोकिए बमोजिमको कामकाज गर्न नसकेको कारणले वा दैवी प्रकोप वा अप्रत्यासित घटना घटेको कारणले फर्कनु परेको प्रमाणित भएमा क्षतिपूर्तिको दायित्व वैदेशिक रोजगारमा पठाउने संस्थामा निहित रहने छैन ।

(ख) वैदेशिक रोजगारमा जाने व्यक्ति छ महिना भित्र रोजगारदाता कम्पनीको कारणले फर्कनु परेमा निज वैदेशिक रोजगारमा जाने सिलसिलामा लागेको सम्पूर्ण खर्चको आधा रकम ।

(ग) करारनामामा उल्लेख भए बमोजिमको सुविधा प्राप्त नभै फर्कनु वा फर्काउनु परेमा लागेको सम्पूर्ण खर्च ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पर्न आएको माग दावीको सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारले सम्बन्धित संस्था समेतलाई बोलाई छलफल गरी दुबै पक्षसंग परामर्श गरी क्षतिपूर्तिको विषयमा निर्णय गर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम श्री ५ को सरकारले गरेको निर्णय दुबै पक्षको लागि मान्य हुनेछ र त्यस्तो निर्णयको पालना गर्नु दुबै पक्षको कर्तव्य हुनेछ ।

२७. **अभिमुखीकरण तालिम दिनुपर्नेः** (१) वैदेशिक रोजगारमा जाने नेपाली कामदारलाई काममा पठाउनु अघि अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गराएरमात्र वैदेशिक रोजगारमा पठाउनु पर्नेछ । तालिमको विषय, पाठ्यक्रम, तालिमको अवधि, प्रशिक्षण शुल्क र प्रशिक्षकको योग्यता श्री ५ को सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) त्यस्तो तालिम सञ्चालन गर्नको लागि श्री ५ को सरकारले तोकिदिएको मापदण्ड पूरा गर्ने कम्पनी तथा संस्थाहरुलाई विभागले दरखास्त परेको पन्ध्र दिन भित्र स्वीकृती दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको तालिमको अनूगमन तथा मूल्याङ्कन विभागले समय समयमा गर्नेछ ।

(४) यसरी सञ्चालित तालिम तोकिएको मापदण्ड अनुरुप सञ्चालन भएको नपाइएमा उक्त संस्था वा कम्पनीलाई विभागले तालिममा सुधार गर्न निर्देशन दिन, सचेत गराउन, र स्वीकृति खारेज गर्न समेत सक्नेछ ।

.. **भरपाई दिनु पर्ने :** वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी व्यवसाय गर्ने प्रत्येक इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्तिले कसैलाई पनि वैदेशिक रोजगारमा पठाउने क्रममा कुनै रकम लिंदा त्यसरी लिएको रकमको भरपाई गरी सम्बन्धित व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

२९. **संस्था छनौट:** (१) वैदेशिक रोजगारको लागि कुनै मुलुकको सरकारले श्री ५ को सरकारसंग नेपाली कामदार पठाउने सन्दर्भमा कुनै संस्था छनौट गर्न माग गरेमा वा कामदार पठाउन अनुरोध गरेमा श्री ५ को सरकारले निश्चित मापदण्डको आधारमा कामदार पठाउनको लागि विभिन्न संस्थाहरु छनौट गर्न वा कामदार पठाउन स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

(२) उप नियम (१) को प्रयोजनको लागि संस्थाको छनौटको सम्पूर्ण प्रकृया र विधि श्री ५ को सरकारले सार्वजनिक गर्नेछ ।

३०. **मागपत्र एवं अधिकार पत्र प्रमाणित गर्ने:** वैदेशिक रोजगारको लागि विदेशबाट प्राप्त हुने मागपत्र एवं अधिकारपत्रमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित देशको अधिकार प्राप्त निकाय वा सम्बन्धित शाही नेपाली राजदूतावास वा वाणिज्यदूतावास वा श्रम सहचारीबाट प्रमाणित गरिएको हुनु पर्नेछ ।

३१. **भिषा शुल्क वापतको रकम क्षतीपूर्ति दिनु पर्ने:** वैदेशिक रोजगारमा जान आवेदन दिई छनौट भई भिषा प्राप्त गरिसकेको व्यक्तिले वैदेशिक रोजगारमा जान नचाहेमा सम्बन्धित संस्थालाई भिषा वापत लागेको शुल्क सम्बन्धित व्यक्तिले क्षतिपूर्ति स्वरुप दिनु पर्नेछ । उक्त शर्त सम्बन्धित व्यक्तिलाई दरखास्त आव्हान गर्दाका बखत नियम ९ बमोजिमको सार्वजनिक विज्ञापन मार्फत जानकारी गराईएको हुनु पर्नेछ । "

आज्ञाले,
नारायण प्रसाद सिलवाल
श्री ५ को सरकारको सचिव

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।